

รายงานการประชุม
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑
วันศุกร์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๖.๐๐ น.
ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

กรรมการผู้มาประชุม

๑. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายพรเพชร วิชิตชลชัย
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งและคนที่สอง
๓. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล
ผู้แทนรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)	รองประธานกรรมการคนที่สาม
๔. พลเอก วิสุทธิ์ นาเงิน
ผู้แทน ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๕. พลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี
ผู้แทน ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
๖. พลเอก สสสิน ทองภักดี
ผู้แทน ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๗. พลเรือเอก พิเศษ ตานะเศรษฐ์
ผู้แทน ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๘. พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยะศริน
ผู้แทน ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๙. พลตำรวจเอก รุ่งโรจน์ แสงคร้าม
ผู้แทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑๐. พลเอก วัลลภ รักเสนาะ
เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๑. นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์
ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒. นายสุรงค์ บูลกุล
ผู้แทน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๓. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี
ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๔. นายอิทธิฤทธิ์ กิ่งเล็ก
ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๕. นายปรีดี ดาวฉาย
ประธานสมาคมธนาคารไทย	กรรมการ
๑๖. นายกานต์ ตระกูลฮุน	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๑๗. นายชาติศิริ โสภณพนิช	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๑๘. นายเทียนฉาย กีระนันทน์	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๑๙. พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๒๐. นายพลเดช ปิ่นประทีป	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

๒๑. นายวิษณุ เครืองาม	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๒๒. นายศุภชัย พานิชภักดิ์	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๒๓. พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๒๔. นายอุตตม สาวนายน	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๒๕. นายปรเมธี วิมลศิริ	กรรมการและเลขานุการ
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
๒๖. นายตฤชา พิขยนันท์	ผู้ช่วยเลขานุการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
๒๗. นางสาวชลิดา โชไชย	ผู้ช่วยเลขานุการ
รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	

กรรมการผู้ลาประชุม

๑. ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๒. นายบัณฑิต ลำคำ	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๓. นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๔. นายสุวิทย์ เมษินทรีย์	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๒. พลเอก วิลาศ อรุณศรี	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓. พลเอก สกล ชื่นตระกูล	ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี
๔. นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี
๕. พลเอก จีระศักดิ์ ชมประสพ	ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี
๖. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	คณะทำงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

๗. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	ประธานคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง
๘. นายกฤษณพงศ์ กีรติกร	ประธานคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๙. นายเอ็นนู สีสุวรรณ	ประธานคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๑๐. ศาสตราจารย์ธันวาคม จารุพงษ์สกุล	ประธานคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๑๑. นายพงษ์โพยม วาศภูมิจ	ประธานคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
๑๒. นายวิบูลย์ คุสุกุล	กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๑๓. นายเชิดศักดิ์ สันติวรฤทธิ	กรรมการและเลขานุการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง
๑๔. นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	กรรมการและเลขานุการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๑๕. นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย	กรรมการและเลขานุการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑๖. นางสาวศศิธร พลัดเดช ผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๑๗. นางสาววรรณภา คล้ายสวน ผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กรรมการปฏิรูปประเทศ

๑๘. พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)
๑๙. ศ.กิตติคุณจรูญ สุวรรณเวลา ประธานกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
๒๐. พลตำรวจโท อำนาจ นิยมะโน ผู้แทน ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม
๒๑. พลตำรวจโท สุรพล พิณิชชอบ ผู้แทน กรรมการและเลขานุการปฏิรูปประเทศ
ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)
๒๒. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขานุการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒๓. นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ รองเลขาธิการฯ
๒๔. นางปัทมา เที่ยงวิศิษฐ์สกุล รองเลขาธิการฯ
๒๕. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะและ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และการปฏิรูปประเทศ
๒๖. นายอาจันต์ ฉัตรแก้ว นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เชี่ยวชาญ
๒๗. นางสาววรรณิยา เอมะศิริ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
๒๘. นายวิศณุ ทิเวตน์สกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
๒๙. นายบุญณลักษณ์ สุรัสวดี นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
๓๐. นายบุญเกิด วงษ์บุญงาม นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
๓๑. นายธัชไท กิรติพงษ์ไพบูลย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
๓๒. นางสาวสรยา ยศยิ่งยง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๓๓. นางสาวพัทธนันท์ ว่องธีรโชติวงษ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
- ๓๔.-๔๗. เจ้าหน้าที่ สศช. จำนวน ๑๔ คน
- ๔๘.-๘๓. ผู้ติดตามกรรมการ กรรมการและเลขานุการ และผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๓๖ คน

เริ่มประชุม ๑๓.๓๐ น.

วาระการประชุมที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑. ประธานกรรมการฯ ได้กล่าวขอบคุณคณะกรรมการฯ และแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่ารัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดำเนินการเรื่องยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยจะต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้ง ให้ความสำคัญสอดคล้องกัน ปฏิบัติได้จริง ประเมินผลได้ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศ
๒. กรรมการและเลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบเพิ่มเติมว่ารองประธานกรรมการ คนที่ ๓ ติดภารกิจ และได้มอบหมายให้พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม) เป็นผู้แทน ทั้งนี้ ตามข้อ ๙ ของระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการมอบหมายบุคคลใดมาประชุมแทนไม่ได้ ดังนั้น จึงใคร่ขอให้ที่ประชุมพิจารณาใช้อำนาจตามข้อ ๑๘ ของระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว เพืองดีใช้ระเบียบข้อ ๙ เฉพาะในการประชุมครั้งนี้ เพื่อให้พลเอก ชัยชาญฯ สามารถเป็นผู้แทนรองประธานกรรมการ คนที่ ๓ ได้

(ฉบับเวียนรายงานการประชุม)

๓. **มติที่ประชุม** รับทราบและเห็นชอบการงดใช้ข้อ ๙ ของระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

วาระการประชุมที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เวลา ๙.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งสำนักงานฯ ได้แจ้งเวียนขอรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวด้วยแล้ว
๒. **มติที่ประชุม** รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

วาระการประชุมที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

วาระการประชุมที่ ๓.๑ การประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ

วาระการประชุมที่ ๓.๔ เรื่องคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้รายงานวาระที่ ๓.๑ เรื่องการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ พร้อมกับวาระที่ ๓.๔ เรื่องคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้ที่ประชุมทราบว่าเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ แผนการปฏิรูปประเทศได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำหรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไป คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล เป็นประธาน
๒. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล) ได้รายงานต่อที่ประชุมว่าคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีภารกิจสำคัญในการประสานกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนภารกิจการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยจะเร่งดำเนินการใน ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) โครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและสามารถทำได้ทันทีในช่วง ๒-๓ เดือนแรก (Quick Win) ด้านละ ๒-๓ เรื่อง รวมประมาณ ๓๐ เรื่อง (๒) การปรับแก้หรือตรากฎหมายใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ประมาณ ๘๐ ฉบับ ซึ่งจะมีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนสนับสนุนการดำเนินการ และ (๓) โครงการสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศ (Flagship หรือ Game Changer) ด้านละ ๘-๑๐ เรื่อง รวมประมาณ ๑๑๐ เรื่อง นอกจากนี้ จะประสานกับแผนการดำเนินงานของกระทรวงต่าง ๆ ที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเห็นผลเป็นรูปธรรม
๓. สำหรับแผนการดำเนินการ มีกรอบระยะเวลาและกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ (๑) ช่วงปลายเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑ จะมีการหารือร่วมกับประธานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และดำเนินการโครงการที่ทำได้ทันที (Quick-win) และโครงการสำคัญ (Flagship) (๒) ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑ จะประชุมคณะทำงานพิเศษฯ ในระดับกระทรวงเพื่อสร้างความเข้าใจและขับเคลื่อนการดำเนินการระดับกระทรวง (๓) ช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ จะดำเนินกิจกรรมสร้างการรับรู้ (Open House) เพื่อปลูกกระแสการปฏิรูปประเทศให้กับประชาชนและเยาวชน (๔) ช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ สำนักงานฯ จะจัดมหกรรมยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (Big Bang) เพื่อสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

๔. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

ประธานกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศพิจารณาจัดทำแผนงานหรือโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานของหน่วยงาน และเป็นแผนการดำเนินงานของหน่วยงานในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ และส่งกลับมายังสำนักงานฯ ภายใน ๓ เดือนแล้ว ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ขอให้สำนักงานฯ ดำเนินการเพิ่มเติม โดยจัดกลุ่มประเด็นการปฏิรูปออกเป็น ๒ มิติ ได้แก่ แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบประเด็นปฏิรูปและกิจกรรมใด และ แต่ละประเด็นปฏิรูปและกิจกรรมประกอบด้วยกี่หน่วยงาน

นอกจากนี้ การปฏิรูปในทุกด้านต้องให้ความสำคัญกับการบริหารและกลไกการติดตามที่มีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญโดยเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนวงกว้าง การแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง และการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐเป็นลำดับแรก การใช้งบประมาณที่มีความเหมาะสม การบูรณาการและการกระจายอำนาจในลักษณะประชารัฐในระดับพื้นที่ซึ่งตรงกับความต้องการของประชาชน รวมทั้ง การสนับสนุนจากประชาชนทุกภาคส่วน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับประโยชน์จริงตามหัวระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ

๕. มติที่ประชุม

รับทราบและมอบหมายสำนักงานฯ รับความเห็นของคณะกรรมการฯ ไปประกอบการดำเนินการต่อไป

วาระการประชุมที่ ๓.๒ กรอบแนวทางการสร้างการรับรู้และขยายผลหุ้นส่วนการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

- ผู้ช่วยเลขาธิการ (นายตฤชา พิชยนนท์) ได้รายงานกรอบแนวทางการสร้างการรับรู้และขยายผลหุ้นส่วนการพัฒนาฯ ให้ที่ประชุมทราบว่าสำนักงานฯ ได้ปรับปรุงแผนการสร้างการรับรู้และขยายผลหุ้นส่วนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายการดำเนินการหลักคือ ๔ รู้ ได้แก่ รู้จัก สร้างการรับรู้ รู้จำ สร้างการจดจำ รู้จริง สามารถถ่ายทอดต่อได้ในวงกว้าง และ รู้แจ้ง เข้ามาเป็นหุ้นส่วนการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. สำหรับกิจกรรมที่สำคัญประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ได้แก่ (๑) โครงการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชนนิสิต นักศึกษา ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยจะประสานขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อาทิ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ด้านดนตรี) สถาบันทรัพยากรมนุษย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ด้านการพัฒนาส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยศิลปากร (ด้านศิลปะ) ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเยาวชนนิสิต นักศึกษาและมีวัตถุประสงค์โครงการเพื่อสร้างการตระหนักรู้และเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นพลังสำคัญในการช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศในกลุ่มเยาวชนนิสิตนักศึกษา (๒) โครงการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) เป็นผู้ดำเนินโครงการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาคีเครือข่ายภาคประชาชน เด็กเยาวชน กลุ่มเฉพาะ (อาทิ ภาคเอกชน นักการเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน กลุ่มคนด้อยโอกาส) และมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย กระตุ้นการจดจำ และสามารถนำไปถ่ายทอดต่อได้ในเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป (๓) โครงการสร้างการตระหนักรู้ต่อยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (Big Bang) โดยบริษัท อสมท จำกัด เป็นผู้ดำเนินโครงการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาคประชาชนทั่วไป เยาวชน และคนรุ่นใหม่ และสื่อมวลชน และมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ และ (๔) โครงการจ้างเหมาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศสู่การปฏิบัติ ซึ่งสำนักงานฯ ได้ว่าจ้างบริษัท นิโอ ทาร์เกต จำกัด ดำเนินการ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐ นักเรียน/นักศึกษา และนักการเมือง และมีวัตถุประสงค์โครงการเพื่อดำเนินสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้กับกลุ่มเป้าหมายให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดพลังในการเป็นส่วนร่วมในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศสู่การปฏิบัติ

๓. ผู้ช่วยเลขานุการ (นายดนุชา พิษยนันท์) ได้รายงานการดำเนินงานในระยะต่อไปของสำนักงานฯ ซึ่งจะดำเนินการจัดงานในรูปแบบมหกรรมที่สำคัญ ๒ งาน ได้แก่ (๑) งาน Open House โดยจะดำเนินการในช่วงต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ และมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๒๐๐ คน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดตัวและปลุกกระแสการปฏิรูปประเทศให้กับประชาชนและเยาวชนได้รับรู้ถึง และ (๒) การจัดมหกรรมยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ (Big Bang) โดยจะดำเนินการในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ระยะเวลาประมาณ ๓ วันติดกัน และมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๒,๕๐๐-๓,๐๐๐ คน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทั่วไป สามารถนำสาระสำคัญและข้อเท็จจริงไปถ่ายทอดต่อในวงกว้าง และกระตุ้นความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ

๔. ความคิดเห็นและข้ออภิปราย

ประธานกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ คือการสร้างความร่วมมือในทุกภาคส่วน ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้และขยายผลหุ้นส่วนการพัฒนาทุกกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ทุกระดับ และทุกพื้นที่ รวมทั้ง เลือกใช้ภาษาข้อความ และช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ด้วย

๕. มติที่ประชุม

รับทราบ และมอบหมายให้สำนักงานฯ รับความเห็นของคณะกรรมการฯ ไปประกอบการดำเนินการต่อไป

วาระการประชุมที่ ๓.๓ ร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๑. กรรมการและเลขาธิการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการอิสระฯ) ที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเมื่อ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ซึ่งตามมาตรา ๒๖๑ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการภายใน ๒ ปี นับจากวันที่ได้รับแต่งตั้ง คณะกรรมการอิสระฯ จึงขอเสนอความก้าวหน้าและขอรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการดำเนินการต่อไป
๒. ประธานคณะกรรมการอิสระฯ (ศาสตราจารย์กิตติคุณจรัส สุวรรณเวลา) ได้รายงานเป้าหมาย ประเด็นการปฏิรูป และความก้าวหน้าการดำเนินการให้ที่ประชุมทราบ สรุปได้ดังนี้
 - ๒.๑ เป้าหมายหรือผลพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ
 - ๒.๑.๑ วัตถุประสงค์รวม ได้แก่ (๑) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (๒) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (๓) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ (๔) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล
 - ๒.๑.๒ เป้าหมายรวม แบ่งเป็นเป้าหมายระยะสั้น (๒ ปี) เพื่อได้ผลผลิตเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจของคณะกรรมการอิสระฯ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น ข้อเสนอแนะ การตราหรือปรับแก้ไขกฎหมาย เป็นต้น และเป้าหมายระยะกลาง (๕ ปี) เพื่อมุ่งให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์ทั้ง ๔ ข้อที่กำหนดไว้
 - ๒.๒ ประเด็นการปฏิรูป ประกอบด้วย ๖ ประเด็น ได้แก่ (๑) การให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ก่อนวัยเรียน (๒) การจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครู (๓) กลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ระบบค่าตอบแทนและกลไกระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู (๔) การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด (๕) การปรับโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และ (๖) การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ ผ่านการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ฉบับใหม่
 - ๒.๓ ความก้าวหน้าในการดำเนินการ คณะกรรมการอิสระฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประกอบด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒) ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ (๓) ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๑ (๔) ร่างพระราชบัญญัติเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๑ (๕) ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ และ (๖) ร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนในกำกับของรัฐ พ.ศ. คาดว่าจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑
 - ๒.๔ สำหรับ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. จะมีแผนงานรองรับ ๘ แผน ได้แก่ (๑) สถาบันพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (๒) Digital Learning Platform (๓) แผนการปฏิรูป

การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต (๔) แผนการปฏิรูปครู (๕) แผนการปฏิรูปอาชีวศึกษา (๖) แผนการปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (๗) แผนการปฏิรูปบทบาทเอกชน และ (๘) แผนการปฏิรูปการศึกษาของเด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กพิการ เด็กเรียนช้า และเด็กมีความสามารถพิเศษ

๓. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๓.๑ การปฏิรูปใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งหน่วยงานหรือกองทุนใหม่ ต้องพิจารณาปรับปรุงประสิทธิภาพหรืออำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือกองทุนเดิมที่มีภารกิจรับผิดชอบในลักษณะเดียวกันเป็นลำดับแรกก่อน ทั้งนี้ หากจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานหรือกองทุนใหม่ขึ้นทดแทน ต้องพิจารณายกเลิกหน่วยงานหรือกองทุนเดิมดังกล่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน และลดภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ
- ๓.๒ ในช่วงระหว่างการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปด้านการศึกษา คณะกรรมการอิสระฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเร่งดำเนินการเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ก่อน เช่น การพัฒนาทักษะการสอน การสอนในลักษณะโครงงาน (Project Base) และการฝึกหัดครูจากครุต้นแบบเพื่อถ่ายทอดวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้เป็นหลักสูตรที่เน้นพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ นำเสนอ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความอดทน และสามารถค้นหาและพัฒนาศักยภาพเฉพาะของผู้เรียน เป็นต้น
- ๓.๓ นอกจากนี้ การปฏิรูปด้านการศึกษาควรคำนึงถึงความสัมพันธ์กันของการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ อาทิ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การศึกษานอกระบบ รวมทั้ง คำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศ โดยควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น ในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในระยะยาวต่อไป ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชนควบคู่กันด้วย

๔. มติที่ประชุม

รับทราบความก้าวหน้าการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และมอบหมายให้คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา รับความเห็นของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาดำเนินการ

วาระการประชุมที่ ๔ เรื่องสืบเนื่อง

วาระการประชุมที่ ๔.๑ การจัดทำแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ

๑. กรรมการและเลขานุการฯ ได้นำเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ รูปแบบ และเค้าโครงของการจัดทำแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้
- ๑.๑ หลักการการจัดทำแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดให้จัดทำ ๑ แผนแม่บทต่อยุทธศาสตร์ โดยแผนแม่บทควรมีกรอบระยะเวลาดำเนินการ ๒๐ ปี และควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทการพัฒนาประเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยสามารถแบ่งช่วงระยะเวลาการพัฒนาตามแผนแม่บทเป็น ๒ ช่วง ๆ ละ ๑๐ ปี

๑.๒ รูปแบบและเค้าโครงของแผนแม่บท ประกอบด้วยสาระสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร (๒) ส่วนที่ ๒ ประกอบด้วย บทนำ (สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ประเด็นการพัฒนา กรอบการแนวทางการพัฒนา) เป้าหมาย ตัวชี้วัดตามเป้าหมาย และ (๓) ส่วนที่ ๓ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย เป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา แผนรองรับ และแผนงานโครงการสำคัญ

๒. มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการ รูปแบบและเค้าโครงของการจัดทำแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติตามที่กรรมการและเลขานุการฯ เสนอ และมอบหมายให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ คณะ นำหลักการรูปแบบและเค้าโครงดังกล่าว ไปใช้ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฯ ต่อไป

วาระการประชุมที่ ๔.๒ ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. กรรมการและเลขานุการฯ ได้นำเสนอระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศให้คณะกรรมการฯ พิจารณา โดยมีหลักการ แนวทางดำเนินการ และวิธีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล สรุปได้ดังนี้

๑.๑ หลักการ ยึดหลักการตามหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้งหลักการตามนัยของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ให้มุ่งเน้นให้มีกลไกและวิธีการประเมินที่สามารถประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มุ่งผลสัมฤทธิ์ และไม่เป็นภาระของหน่วยงาน

๑.๒ แนวทางดำเนินการ สำนักงานฯ ได้ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) เพื่อออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ (Electronics Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : EMENSCR) เพื่อใช้ติดตามและตรวจสอบกระบวนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน และการประเมินผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงาน โดยระบบ EMENSCR จะเป็นระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้อย่างบูรณาการ

๑.๓ วิธีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

๑.๓.๑ การรายงาน วงรอบ และผู้อนุมัติการรายงาน กำหนดให้หน่วยงานรายงานผ่านระบบ EMENSCR โดยพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศเป็นกรอบในการรายงาน และรายงานข้อมูลแผนงาน/โครงการ/การดำเนินการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ รวมทั้ง ผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนวทางการแก้ไขเป็นรายไตรมาส โดยจะใช้คณะทำงานพิเศษภายในสำนักงานปลัดกระทรวงของแต่ละกระทรวงหรือหน่วยงานที่เทียบเท่า ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เป็นกลไกหลักในการอนุมัติการรายงานเข้าสู่ระบบ EMENSCR

- ๑.๓.๒ การติดตาม คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถเรียกค้นข้อมูลจากระบบ EMENSCR เพื่อติดตามความก้าวหน้าของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
- ๑.๓.๓ หากปรากฏว่าข้อมูลตามระบบ EMENSCR ที่ได้รายงานต่อคณะกรรมการต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอต่อการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล หรือคณะกรรมการต่าง ๆ ต้องการติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลในระดับพื้นที่ ให้คณะกรรมการดังกล่าว ดำเนินการขอข้อมูลเพิ่มเติมผ่านระบบ EMENSCR หรือมอบหมายสำนักงานฯ ดำเนินการขอข้อมูลเพิ่มเติมก่อนที่จะเรียกหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมาชี้แจงให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือทำการใด ๆ เพื่อให้การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลไม่เป็นภาระของหน่วยงานมากเกินไปตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งจากระบบ EMENSCR หรือแหล่งข้อมูลอื่นที่มีความน่าเชื่อถือ ปรากฏชัดว่าจำเป็นต้องดำเนินการติดตาม การตรวจสอบ การประเมินผลอย่างเร่งด่วนเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนาประเทศ
- ๑.๓.๔ กรณีที่เห็นว่ามีหน่วยงานรัฐใด ๆ ได้ดำเนินการไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปด้านที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตามขั้นตอนในหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๑.๓.๕ การประมวลผลข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นรายงาน สำนักงานฯ จะประมวลรายงานนำเสนอคณะกรรมการต่าง ๆ ตามขั้นตอนที่ปรากฏในหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้ง จัดทำรายงานฉบับสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ได้รับทราบ และร่วมติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการ
- ๑.๔ จากหลักการ แนวทาง และวิธีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลข้างต้น สำนักงานฯ จึงได้ยกร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยยึดหลักการช่วยลดภาระการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการชี้แจงต่าง ๆ ของหน่วยงาน การประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒. มติที่ประชุม

- ๒.๑ เห็นชอบในหลักการแนวทางการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศตามที่กรรมการและเลขานุการฯ เสนอ
- ๒.๒ เห็นชอบในหลักการร่างระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศตามที่กรรมการและเลขานุการฯ เสนอ และมอบหมายให้สำนักงานฯ หรือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อปรับปรุงร่างระเบียบฯ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

วาระการประชุมที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระการประชุมที่ ๕.๑ ร่างยุทธศาสตร์ชาติ

๑. กรรมการและเลขานุการฯ ได้นำเสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติให้คณะกรรมการฯ พิจารณา โดยประกอบด้วย บทนำ ปัจจัยและแนวโน้ม และประเด็นยุทธศาสตร์ และมีสรุปดังนี้

๑.๑ การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมาได้ ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ส่งผลให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศน์

๑.๒ ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนประเทศสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๑.๒.๑ ความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคตที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ ที่อาจท้าทายต่อความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชน

๑.๒.๒ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์การระหว่างประเทศ และบรรษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่าง ๆ

๑.๒.๓ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรโลก โดยคาดว่าประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ (๑ ใน ๓ ของประชากรเป็นผู้สูงอายุ) ซึ่งอาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติดังประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ครอบครัวไทยคาดว่าจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

๑.๒.๔ ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสรรพสิ่ง ระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน เช่น Block chain เป็นต้น

๑.๒.๕ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างสาธารณูปโภคสาธารณูปการพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ รวมทั้ง การเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ ซึ่งส่งผลให้กฎระเบียบและข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมในระดับนานาชาติจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) บันทึกความตกลงปารีส (Paris Agreement)

๑.๒.๖ ปัญหาความเหลื่อมล้ำของประเทศอาจจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่าง ๆ

จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการและคู่ขนานกัน เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนา ยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาประเทศไทยสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๑.๓ วิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จะต้องสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ความยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ การที่ประเทศชาติมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข มีการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยมีตัวชี้วัดผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อคนต่อปี ดัชนีการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (Human Development Index - HDI) ตัวชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index - SPI) ดัชนีวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index - EPI) และ อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๔ **ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ** ยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

๑.๔.๑ **ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง** มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข โดยเน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ทั้งมิติทางด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม น้ำ

ไปจนถึงมิติทางพลังงาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ตลอดถึงการบริหารประเทศของรัฐบาล ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๑.๔.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราความสำเร็จทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๑.๔.๓ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๑.๔.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และ

การเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด ขณะที่รัฐต้องให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๑.๔.๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะผ่านทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม

๑.๔.๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย ความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

๒. กรรมการและเลขาธิการฯ ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าสำนักงานฯ ได้สอบถามความเห็นต่อร่างยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับเดือนเมษายน ๒๕๖๑) จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม ๕๒ หน่วยงาน โดย ณ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ มี ๑๖ หน่วยงานแสดงความคิดเห็น ซึ่งส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างยุทธศาสตร์ชาติ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในบางส่วน อาทิ ความทับซ้อนกันระหว่างยุทธศาสตร์ การใช้คำศัพท์ นอกจากนี้ ฝ่ายเลขาธิการฯ ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้ว มีข้อสังเกตและความเห็นในการปรับปรุงและจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับเสนอคณะรัฐมนตรี) ได้แก่

๒.๑ รายละเอียดของยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านยังมีระดับของเนื้อหาสาระ เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน อาทิ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ได้ระบุในลักษณะโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งอาจจะขาดความยืดหยุ่นในการดำเนินการในระยะยาว

- ๒.๒ ความทับซ้อนกันระหว่างยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้านมีความทับซ้อนกันในบางประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจส่งผลต่อความชัดเจนในการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การติดตามและประเมินผลได้ เช่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมความเสมอภาค การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านการเกษตร การพัฒนาด้านพลังงาน การพัฒนาจังหวัดและเมืองรอง การบริการของภาครัฐและการจัดทำฐานข้อมูลหรือฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เป็นต้น
- ๒.๓ ความไม่สอดคล้องกันของยุทธศาสตร์ บางประเด็นมีความไม่สอดคล้องกัน เช่น ยุทธศาสตร์ที่ ๖ กำหนดให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐ ขณะที่ ในบางยุทธศาสตร์กำหนดให้จัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่โดยมิได้ทบทวนอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม อาทิ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ กำหนดให้จัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ
- ๒.๔ ความเหมาะสมของตัวชี้วัดรายยุทธศาสตร์ การกำหนดตัวชี้วัดในบางยุทธศาสตร์ไม่สะท้อนเป้าหมายหรือผลลัพธ์จากการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเหมาะสม
- ๒.๕ การใช้คำศัพท์ ที่แตกต่างกัน อาทิ คำศัพท์เฉพาะที่มีความหมายเดียวกัน
- ๒.๖ ช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ ควรกำหนดช่วงระยะเวลาการบังคับใช้ของยุทธศาสตร์ชาติเป็น พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๓. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เสนอให้เพิ่มเติมประเด็นการพัฒนาในอนาคตที่สำคัญในร่างยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนา Thailand ๔.๐ และการพัฒนาในรูปแบบประชารัฐ รวมทั้ง ต้องเน้นย้ำทุกหน่วยงานให้พิจารณา ร่างยุทธศาสตร์ชาติอย่างละเอียด เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนแม่บท และการเสนอของบประมาณซึ่งจะมีผลผูกพันในช่วงของการบังคับใช้ยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๔. มติที่ประชุม

- ๔.๑ เห็นชอบในหลักการร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กรรมการและเลขานุการฯ เสนอ
- ๔.๒ เห็นชอบข้อเสนองการปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กรรมการและเลขานุการฯ เสนอ และมอบหมายให้สำนักงานฯ พิจารณาปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ชาติตามความเห็นของคณะกรรมการฯ และนำเสนอประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบในนามคณะกรรมการฯ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

วาระการประชุมที่ ๕.๒ ผลการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้นำเสนอความเป็นมาและผลการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ต่อไป โดยมีสรุป ความเป็นมา ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑.๑ ความเป็นมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) เสนอ ไปตรวจพิจารณา โดยให้รับข้อสังเกตของนายกรัฐมนตรี และความเห็นของที่ประชุมร่วมระหว่างรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ไปประกอบการพิจารณาด้วย และเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับความเห็นของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะได้อภิปรายร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ในส่วนของการบริหารงานบุคคลและร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ที่เกี่ยวกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ การบังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาและระบบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มาประกอบการพิจารณาในคราวเดียวกัน ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๑ ได้รับความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.
- ๑.๒ ผลการดำเนินการ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้เสนอประเด็นปฏิรูป การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญ และข้อเสนออื่น ๆ สรุปได้ดังนี้
- ๑.๒.๑ ประเด็นการปฏิรูป ประกอบด้วย ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการบริหารงานบุคลากร การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจที่เป็นธรรม และ การพิจารณาบำเหน็จความชอบที่ชัดเจน และมีหลักประกันค่าตอบแทน (๒) ด้านอำนาจหน้าที่และภารกิจตำรวจ กระจายอำนาจแบบบูรณาการให้กองบัญชาการ การพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจโดยให้มีคณะกรรมการอิสระเพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ (กอ.ตร.) ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อสาธารณะ และ การเพิ่มอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายให้ส่วนราชการอื่น เพื่อลดภาระงานของตำรวจในอนาคต และ (๓) ด้านการบังคับใช้กฎหมายและการสอบสวนคดีอาญา การปรับปรุงโครงสร้างและระบบตำแหน่งของพนักงานสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ระดับจังหวัด ระดับภาค และแยกออกจากสายงานอื่น โดยมีเส้นทางการเจริญก้าวหน้าในสายงานอย่างชัดเจน และ การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเก็บตัวอย่าง DNA
- ๑.๒.๒ การแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญ ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. (เรื่องการกระจายอำนาจแบบบูรณาการ การพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจและการกำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนตำรวจ) (๒) ร่างพระราชบัญญัติอำนาจในการดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย พ.ศ. ... และ (๓) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. (เรื่องการตรวจเก็บสารพันธุกรรม)
- ๑.๒.๓ ข้อเสนออื่น ๆ ได้แก่ (๑) การพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรมตำรวจให้ครอบคลุมทุกตำแหน่งต่อเนื่องตลอดชีวิตการรับราชการ (๒) การจัดตั้งประชาคมและเครือข่ายตำรวจในจังหวัดและชุมชน (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพงานตำรวจ พัฒนาสถานีตำรวจ จัดขนาดมีมาตรฐานการปฏิบัติ การประเมินผล รวมถึงการจัดตั้งสำนักงานยุทธศาสตร์และพัฒนาระบบงานตำรวจ (๔) การพัฒนามาตรฐาน การกระจายอำนาจและเพิ่มขีดความสามารถ

งานนิติวิทยาศาสตร์ ทุกระดับ (๕) มีกำลังพลทางเลือก “ตำรวจประจำการ” เพื่อ
แก้ปัญหาขาดแคลนกำลังพล และ (๖) การปรับปรุงค่าตอบแทนข้าราชการตำรวจ

๒. ผู้แทนกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (พลตำรวจโท อำนาจ นิยมะโน) ได้นำเสนอ
ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ต่อร่างกฎหมายที่เสนอ สรุปลงได้ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ. (เรื่องการกระจายอำนาจแบบบูรณาการ การ
พิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ และการกำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนตำรวจ)

๒.๑.๑ องค์ประกอบในส่วนของ กอ.ตร. ผู้ทรงคุณวุฒิ ควรคำนึงถึงคุณสมบัติด้านจริยธรรม ความ
ซื่อสัตย์สุจริตหรือการบริหารงานบุคคลเป็นสำคัญ

๒.๑.๒ หากใช้ชื่อคณะกรรมการ “อิสระ” ไม่ควรมีข้าราชการประจำเป็นองค์ประกอบ แต่หากจะ
คงองค์ประกอบเดิม ควรตัดคำว่า “อิสระ” ออก

๒.๑.๓ คณะกรรมการฯ ควรมีอำนาจในการหยิบยกเรื่องมาพิจารณาได้เองโดยไม่ต้องมีการ
ร้องเรียน

๒.๑.๔ ควรพิจารณาความซ้ำซ้อนของบทบาทของคณะกรรมการฯ กับคณะกรรมการร้องทุกข์
ตำรวจ (ก.รท.)

๒.๑.๕ ควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ให้สามารถวินิจฉัย กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ
หรือลักษณะต้องห้ามของกรรมการ กอ.ตร. ผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๑.๖ การกำหนดจำนวนเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษสำหรับพนักงานสอบสวน ควรคำนึงถึงหน้าที่
ความรับผิดชอบ และปริมาณงานของพนักงานสอบสวน มากกว่าเหตุผลในเรื่องของ
ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ต้องจัดหา
งบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติอำนาจในการดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของ
พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย พ.ศ.

๒.๒.๑ ร่างมาตรา ๔ ขาดการกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งให้ผู้ใดเป็นพนักงานสอบสวน
ผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๒.๒ ร่างมาตรา ๖ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามมาตรา ๔
หรือมาตรา ๕ เป็นผู้ทำสำนวนการสอบสวนคดีเพื่อเสนอพนักงานอัยการตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๒.๓ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติได้รวมถึงพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย
ซึ่งเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวล้วนเป็นข้าราชการตำรวจ จึงไม่สามารถกระจาย
อำนาจจับกุม สืบสวน สอบสวนและภารกิจของตำรวจไปให้หน่วยงานอื่นตามเจตนารมณ์
ของร่างพระราชบัญญัตินี้ได้

๒.๒.๔ บัญชีแนบท้ายยังไม่ครอบคลุมกฎหมายฉบับอื่นที่มีโทษทางอาญาและจำเป็นต้องอาศัย
ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เช่น พระราชบัญญัติการ
แข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่อง การตรวจเก็บสารพันธุกรรม)

๒.๓.๑ อาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญและไม่สอดคล้องกับ แนวปฏิบัติของนานาอารยประเทศ เห็นควรคงหลักความยินยอมตามมาตรา ๑๓๑/๑ เดิม ไว้ แต่อาจกำหนดข้อยกเว้นเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องใน คดีไม่ให้ความยินยอมและมีความจำเป็นต้องตรวจเก็บสารพันธุกรรม ให้พนักงานสอบสวน สามารถขออนุญาตจากศาลเพื่อเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมได้ ในกรณีที่เป็นกรณีเน้นซ้ำที่ จะทำให้ไม่อาจทำการตรวจพิสูจน์ได้ อาทิ การตรวจปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดในคดีขับ รัถขณะเมาสุรา ควรกำหนดมาตรการเรื่องนี้ไว้ในกฎหมายเฉพาะ

๒.๓.๒ ควรเพิ่มเติมเรื่องมาตรฐานในการจัดเก็บและการจัดการข้อมูลสารพันธุกรรมไปในคราว เดียวกันด้วยเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารพันธุกรรมระดับชาติ และเนื่องจากเรื่องการ ตรวจเก็บสารพันธุกรรมและการพัฒนาฐานข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวพันกับหลายหน่วยงานที่มี อำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานนิติวิทยาศาสตร์และเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน ควรมี การแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการร่างกฎหมาย ดังกล่าว

ทั้งนี้ เพื่อให้การเสนอกฎหมายหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้าน สามารถดำเนินการได้โดยเร็ว ตรงตามเจตนารมณ์ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ อย่างแท้จริง และให้เกิดการบูรณาการในการตรากฎหมายดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการ ยุติธรรมเห็นควรให้มีคณะกรรมการพิเศษขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ

๓. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๓.๑ การปฏิรูปตำรวจเป็นกลไกสำคัญในการอำนวยความสะดวกกับประชาชนให้เป็นที่ยอมรับและ สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ควรพิจารณาถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการ ปฏิรูปตำรวจอย่างแท้จริงและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ อำนาจความสะดวกให้ตำรวจ ในการปฏิบัติงานและไม่มีภาระทุจริต โดยให้เร่งดำเนินการในโครงการ กิจกรรม ที่ตอบสนองความ ต้องการของประชาชนและดำเนินการได้ทันที

๓.๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เสนอต่อที่ประชุมว่าคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ. (การบริหารงานบุคคล) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก่อนเป็นฉบับแรก และนำเสนอผลการ ดำเนินการและร่างกฎหมายอื่น ๆ ในการประชุมครั้งนี้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ. เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ในส่วนของ การบริหารงานบุคคลและร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ที่เกี่ยวกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ การบังคับใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาและระบบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ ตำรวจในคราวเดียวกัน โดยในการพิจารณาดำเนินการควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การปรับโครงสร้าง องค์กรและการกำหนดระยะเวลาการถ่ายโอนบางภารกิจของตำรวจ (๒) อำนาจ การสืบสวนสอบสวน และการปรับปรุงเพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นธรรม (๓) การพิจารณา แต่งตั้งโยกย้าย และระบบร้องเรียนที่เป็นธรรม (๔) การปรับปรุงระบบนิติวิทยาศาสตร์มาสนับสนุน

การปฏิบัติงาน (๕) การเพิ่มความพร้อมของยุทธโธปกรณ์ในการปฏิบัติงานตำรวจให้เพียงพอ และ (๖) การพัฒนาสวัสดิการให้ข้าราชการตำรวจ

๔. มติที่ประชุม

๔.๑ รับทราบผลการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

๔.๒ มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ จัดส่งความเห็นของคณะกรรมการฯ และความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ... เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

เลิกประชุม ๑๖.๐๐ น.

(นายตฤชา พิชนันท์)
รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายปรเมธี วิมลศิริ
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม